

September (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Nadat in november vorig jaar Utrecht werd benoemd tot Unesco City of Literature heeft Het Literatuurhuis besloten om het **International Literature Festival Utrecht (ILFU)** en de **Nacht van de Poëzie** samen te voegen en er één literatuurfestival van te maken dat 2 weken zal duren. De eerste editie van dit jaarlijks terugkerende festival zal van 15 tot en met 29 september op verschillende locaties in Utrecht plaats vinden. Gezamenlijk met de (28) andere steden die de titel City of Literature hebben gekregen probeert men in Utrecht nieuwe vormen te vinden om literatuur voor zo veel mogelijk mensen bereikbaar te maken. Meer info: <https://www.ilfu.nl/>

Het **ILFU** begint op het Uitfeest Utrecht met onder meer een boekenmarkt op het Vredenburg, waarnaast in Tivoli Vredenburg de hele middag een uitgebreid literair en muzikaal programma plaats vindt, voor jong en oud. Het festival eindigt met *De Nacht van de Poëzie*. In de tussenliggende weken vinden optredens plaats van zowel schrijvers en dichters als muzikanten en theatermakers. En hoewel er zeker een paar mannelijke 'literaire

zwaargewichten' komen, zal ik een aantal activiteiten met vrouwen hieronder uitlichten.

In de **ILFU Book Club** wordt in klein verband een hedendaagse roman of klassieker besproken in aanwezigheid van de vertaler of schrijver. Bij deze editie is de Amerikaanse schrijfster **Lisa Halliday** op 20 september te gast met haar

roman **Asymmetrie**, over "het machtsonevenwicht van de moderne wereld": New York, 2003. Alice, een jonge redactrice met schrijfambities, begint een affaire met een wereldberoemde, veel oudere schrijver. Heathrow Airport, 2008. Amar, een Irakees-Amerikaanse econoom die onderweg is naar zijn familie in Koerdistan, wordt aangehouden en brengt het laatste weekend van het jaar door in het niemandsland achter de douane. Wat hebben deze personages met elkaar gemeen en hoe zijn hun levens met elkaar verbonden? De subtiele connecties tussen deze personages, die ogenschijnlijk niets met elkaar te maken hebben, worden langzamerhand onthuld in deze "speelse, tedere" debuutroman. De Book

Club duurt twee uur. In het eerste uur wordt met elkaar het boek besproken onder leiding van een moderator. In het tweede uur schuift Lisa Halliday aan om deel te nemen aan het gesprek en vragen te beantwoorden.

Meer info: <https://www.hetliteratuurhuis.nl/evenement/book-club-lisa-halliday/>

Op 21 september is er de **Avond van de roman**, over de betekenis en waarde van romans. Het wordt een reis om de wereld in romans, in vier zalen van TivoliVredenburg, met hedendaagse romanschrijvers afkomstig uit verschillende delen van de wereld, én met lezingen over klassiekers die ook vandaag de dag nog steeds actueel zijn. Romans die niet zomaar tijdloze waarheden onthullen, maar verrassend relevante inzichten bieden voor de wereld waarin we nú leven. Een van de panels zal gaan over *feminisme*, over **The first stone** van Helen Garner en Niña Weijers over *Simone de*

Beauvoirs Le deuxième sexe.

Meer info: <https://www.hetliteratuurhuis.nl/evenement/ilfu-roman-avond/>

Op 24 september staat **Vasalis** centraal in een muziektheatervoorstelling over een van de grootste en meest geliefde Nederlandse dichters (winnares Constantijn Huygensprijs (1974) en P.C. Hooftprijs (1982)). In de concertvertelling Vasalis, altijd vandaag zijn haar gedichten op muziek gezet, iets waar haar poëzie zich goed voor leent. De voorstelling wordt ingeleid door schrijfster en dichteres *Hagar Peeters*, die in 2009 de Vasalis-bloemlezing Op een vlot van helderheid samenstelde. Ze zal vertellen over wat de poëzie van Vasalis met een mens kan doen.

Meer

info: <https://www.hetliteratuurhuis.nl/evenement/vasalis-altijd-vandaag/>

Op 25 september zal de Turkse volksheldin **Selda Bagcan** (1948) optreden met haar jonge Israëliische band *Boom Pam*. In Turkije was ze een van de belangrijkste muzikale stemmen van de protestbeweging die in Parijs in 1968 begon, en van meet af aan was ze een van de meest politiek uitgesproken singer-songwriters in het land. Haar sociaal-politiek geëngageerde teksten, de psychedelische interpretatie van Turkse folkmuziek en de emotionele voordracht maken haar optredens tot een indrukwekkende ervaring. Voorafgaand aan het concert vindt een Nederlandstalige inleiding plaats over Selda's roerige leven, haar carrière en haar teksten. In onderstaande link vind je naast de info ook een samengesteld interview met deze moedige en bijzondere vrouw. Meer info: <https://www.ilfu.nl/programma/selda-bagcan/>

Op zaterdag 29 september vindt de **36e Nacht van de Poëzie** plaats. Ook dit jaar staan op het grootste poëziepodium van het land weer veel Nederlandse dichters die hun gedichten zullen voordragen, van debutanten tot veteranen, onderbroken door muzikale en andere entr'actes. De Nacht wordt weer gepresenteerd door o.a. *Dichter des Vaderlands Ester Naomi Perquin*. Vrouwelijke schrijvers en artiesten dit jaar zijn: *Judith Herzberg, Mona de Feyter, Delphine Lecompte, Anneke Claus, Kreek Daey Ouwens, Radna Fabius, Vicky Francken* en *Gerda Bles*.

Meer

info: <https://www.ilfu.nl/programma/36ste-nacht-van-de-poezie/>

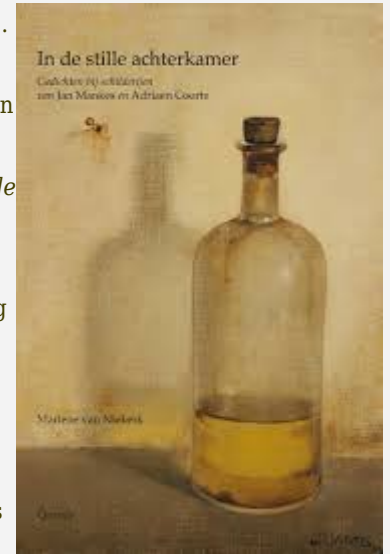

Onlangs uitgebrachte titels

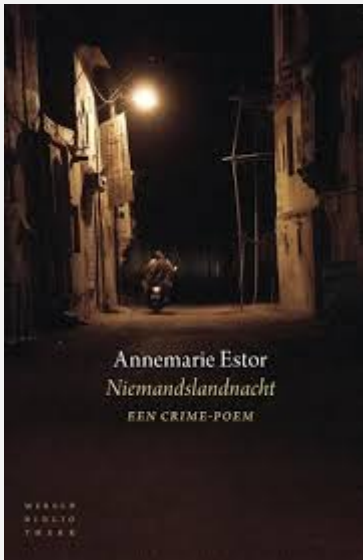

– De Amerikaanse schrijfster *A.M. Homes* schetst in **Dagen van inkeer** de schrale levens van welgestelde hoogopgeleide Amerikanen die meer of minder lijden onder hun bestaan. Met humor en compassie, maar ook genadeloos, weet ze de oppervlakkigheid en hypocrisie van Amerika bloot te leggen zonder het menselijk aspect uit het oog te verliezen. Het zijn 12 verhalen die losjes met elkaar verbonden zijn. Bijna dertig jaar geleden deed ze iets dergelijks in haar debuutbundel *De veiligheid der dingen*.

– Na haar grote roman *Agaat* (2004) over de machtsverhouding, en liefde en haat tussen twee vrouwen verschijnt van de Zuid-Afrikaanse schrijfster en dichteres **Marlene van Niekerk** haar poëziebundel 'In de stille achterkamer' in Nederlandse vertaling. Ze liet zich inspireren door de stille levens van Adriaen Coorte en Jan Mankes. Ze schreef er gedichten bij die over waarneming gaan. "Of beter: ze "vertaalde" de schilderijen in een reeks indrukwekkende Afrikaanse en Nederlandse

gedichten."

– De dichtbundel **Niemandslanacht** van *Annemarie Estor* werd in april aangekondigd als 'crime-poem'. Alles speelt zich af in een stad, Orb-e-Grout, die in twee stukken is verdeeld. Het is streng verboden om van de ene kant naar de andere te gaan.

Wie de regels overtreedt moet kiezen, terug, of blijven en de foltering ondergaan. Op een dag ontdekt hoofdpersoon Pili dat er een complot bestaat. Ze wordt ontvoerd door een juffrouw met een motorfiets en een toverlantaarn en maakt kennis met haar broer die bleef leven nadat hij werd geaborteerd. Maar wat heeft dat oude echtpaar dat het tabernakel van Sint Servaas bewaart, hiermee te maken? En waarom kloneert een hersenonderzoeker mensen in een verlaten lab? Annemarie Estor schetst een wereld van extremen. Exotisch, maar vaak ook akelig herkenbaar.

– In **Ook bomen slapen** van de Vlaamse schrijfster, muzikante en dramaturge *Annemarie Peeters* opent een slapende boom zijn ogen. Een gewezen dirigent pakt zijn pen en schrijft een brief naar een zoon die hij jaren

geleden achterliet. In een andere stad, in een andere tijd, verlangt een jonge zangeres wanhopig naar applaus. Ze verlaat haar geliefde en vlucht vooruit, maar het verleden haalt haar in. "De roman, die doorspekt is van opera, is onderverdeeld in een proloog, drie aktes en een epiloog. Prachtig taalgebruik, poëtisch, en toch een vlotte en pakkende schrijfstijl, een boek over muziek, over opera, over mensen, over de dunne lijn tussen genialiteit en gekte." (MvdH)

– Femke Deen's biografie **Anna van Saksen** heeft als ondertitel *Verstoten vrouw van Willem van Oranje*. Ze was de 2e vrouw van Willem van Oranje en misschien wel de meest verguisde vrouw in de vroege Nederlandse geschiedenis. Ze stond bekend als verdorven en egoïstisch, een overspelige vrouw die uiteindelijk haar verstand verloor. Lange tijd is aangenomen dat Willem van Oranje geen andere keuze had dan zich van haar te laten scheiden. Maar klopt dat beeld? Femke Deen laat aan de hand van niet eerder bestudeerde brieven en documenten zien dat het verhaal van Anna een stuk gecompliceerder is. Ze was opvliegend en eigenzinnig, zeker, maar ook intelligent, trots en hartstochtelijk. Ze weigerde zich door haar man en (schoon)familie te laten gebruiken als een pion in de godsdienstige en politieke strijd die Europa in de zestiende eeuw verscheurde. Anna van Saksen vertelt over de zoektocht van een vrouw naar zeggenschap over haar eigen leven. Het laat tegelijk de tragische neergang zien van een rijke en felbegeerde prinses wie letterlijk alles werd ontnomen – en het werpt, niet in de laatste plaats, een nieuw licht op Willem van Oranje.

– Igor Cornelissen schreef de 'smeuïge en aanstekelijke'

biografie **Tussen Lenin en Lucebert. Mathilde Visser, kunstcritica**

(1900-1985). Jarenlang deed hij onderzoek naar de "goudvinken" van het Nederlandse communisme. Een van de meest markante figuren bleek *Mathilde Visser* te zijn. Ze groeide op in een welgesteld, joods-liberaal milieu. Na een afgebroken studie en een stukgelopen huwelijk vertrok ze in 1931 naar Parijs, waar ze bevriend raakte met de schilders Pablo Picasso en Max Ernst en de dichter Tristan Tzara. Het werd de basis voor haar latere werk als kunstcritica in *De Waarheid* en *Het Financieele Dagblad*. In Parijs was ze communiste geworden en dat bleef ze tot aan haar dood. Tijdens de Tweede Wereldoorlog nam ze deel aan het verzet in Joegoslavië en trouwde ze voor de tweede maal. Hoewel ze na de oorlog veel geld gaf aan de CPN kostte het haar veel moeite om het lidmaatschap te verkrijgen. De partijleiding vertrouwde de rijke, in bontjas gehulde bourgeoisie dame niet helemaal.

– In **Jij bent niet als andere moeders** van *Angelika*

Schrobsdorff groeit een meisje op in een welgesteld Joods gezin in Berlijn aan het begin van de vorige eeuw. Ze leidt een uitbundig leven en geniet met volle teugen van de cultuur die de stad te bieden heeft. Bruisend van charme, met haar donkere krullen en fonkelende ogen, beleeft ze vele liefdes en krijgt drie kinderen van drie verschillende mannen. Wanneer de nazi's de macht grijpen, vlucht ze met haar dochters naar Bulgarije, waar haar een heel ander leven wacht. Het verhaal is als een moderne klassieker over moederschap, liefde en oorlog. Angelika Schrobsdorff baseerde haar roman op dagboeken en honderden brieven van en aan haar moeder.

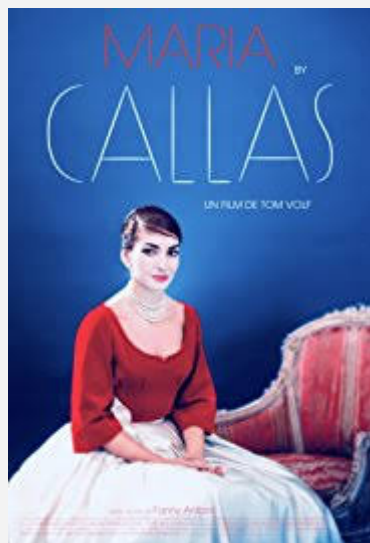
– De Catalaanse *Care Santos* beschrijft in **Blauwe diamant** met een familiegeschiedenis een prachtig tijdsbeeld: het verversbedrijf en de rol van mannen en vrouwen in de maatschappij van het Cataluña van rond 1920 richting de moderne tijd. Een kleurrijk en levend beeld. Een jonge vrouw moet in het reine zien te komen met de gevolgen die haar overgrootvader een

eeuw eerder heeft achter gelaten nadat hij tegen de wens van zijn omgeving in zijn dorp in de Pyreneeën heeft verlaten en zijn geluk beproeft in Mataró, een stadje boven Barcelona, waar de industrialisatie ondernemende mensen kansen biedt. Zij heeft niet alleen zijn blauwe ogen geërfd, maar ook zijn eigenzinnigheid en ondernemingszin.

Een aantal thrillers die ik tegenkwam en goed aangeschreven staan: ***In dromen lieg je niet*** van Malin Persson Giolito, ***Bloedspoor*** (deel 1 van een Renaissance-trilogie) van Louise Boije Gennäs, en ***Stockholm confidential*** van Hanna Lindberg.

Activiteiten en boeken-nieuws in Utrecht en daarbuiten:

– Vanaf eind augustus/begin september draait in de Nederlandse filmhuizen de documentaire ***Maria By Callas: In her own words***. Het vertelt het levensverhaal van de bekende Amerikaans-Griekse operazanges Maria Callas aan de hand van niet eerder vertoonde video's en foto's. De documentaire toont veertig jaar na haar dood persoonlijke super 8-films, eigen live-opnames, intieme brieven en zeldzame archiefbeelden waarin Maria Callas voor het eerst in kleur achter de schermen te zien is. Het geheel is een intiem portret van een kwetsbare vakvrouw en de beroemdste sopraan uit de twintigste eeuw. In Utrecht komt Maria by Callas op 13 september in filmtheater 't Hoogt.

Meer

info: <https://www.uitagendautrecht.nl/evenement/dd765d07-5b2b-497c-82d9-15e02ac8dd03-maria-by-callas>

– Op maandelijkse zondagmiddagen zal in de Vrije Academie te Amsterdam een

aantal ***literatuurcolleges*** gegeven worden. Per college/maand komt er een andere klassieker aan bod, zoals De Napolitaanse romans van *Elena Ferrante*, *Heren van de*

thee van Hella Haasse en *Wuthering Heights* van *Emily Brontë*. Liesje Schreuders zal vertellen over de auteur, het verhaal, de tijd waarin het boek is geschreven en hoe het boek gewaardeerd wordt. Alle colleges zijn los te volgen.

Meer info: <https://vrijeacademie.nl/7206/uitgebreid-zoeken/literatuurcollege-door-liesje-schreuders/>

– ***Elsbeth Diederix*** is behalve kunstenares ook duiker en hovenier. Deze drie professies komen samen op haar solotentoonstelling die nog t/m 23 september te zien is in het Stedelijk Museum Schiedam. Foto's van oplichtende bloemen in een onderwaterwereld hangen naast close-ups van bloemen in een tuin die zij zelf heeft aangelegd in het Erasmuspark in Amsterdam. Ze ensceneert er bloemstillevens, een natuurlijk laboratorium dat getoond wordt in de film *The Miracle Garden*. Ook is een schaalmodel te zien van een onderwatertuin die zij in de Zeeuwse wateren zou willen verwerklijken.

Meer info: <http://www.stedelijkmuseumschiedam.nl/nl/699>

Bibliotheeknieuws:

– ***Webarchivering***. Begin augustus ontving de vrouwenbibliotheek een mail van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag over

De digitale bibliotheek

Sinds 2003 is het e-depot operationeel, voor bewaren en duurzaam toegankelijk maken digitale objecten

Sinds 2006 is de KB actief met archiveren van een selectie Nederlandse websites

Websites zullen duurzaam opgeslagen worden in het e-depot.

hun initiatief om een selectie van Nederlandse websites te bewaren voor toekomstig onderzoek. In dat kader wil men ook onze website gaan archiveren en bewaren voor de lange termijn. Als nationale bibliotheek is de KB nl. wettelijk verantwoordelijk voor het verzamelen, beschrijven en bewaren van in Nederland verschenen publicaties, al of niet elektronisch. Ze archiveert websites die als verzameling een representatief beeld geven van de Nederlandse cultuur, geschiedenis en samenleving op het internet. De KB vindt onze website met alle recensies en literaire informatie die er op staat waardevol om daarbij horen.

- In september begint het nieuwe seizoen van de **leesgroep** en van de **poëziegroep**. Beide groepen zitten vol, en is er geen plaats voor 'instromers'. Maar.. er zijn belangstellenden voor een nieuwe leesgroep. Wie zich daarbij aan zou willen sluiten kan een mail sturen naar info@vrouwenbibliotheek.nl. Bij genoeg belangstelling volgt een informatiemiddag, waarschijnlijk in oktober.

Alvast ter info: de huidige leesgroep leest en bespreekt op 8 vrijdagmiddagen romans of verhalen van Nederlandse en buitenlandse schrijfsters. Een nieuwe groep kan overdag of 's avonds gepland gaan worden, afhankelijk van de voorkeur van de deelnemers.

- Net als vorig jaar zijn we benaderd door Sanne Bloem of we mee willen doen met recensies op de **scheurkalender** die ze elk jaar met de hand maakt en print op oud papier. Dit jaar is het thema LUCHT. Dat heeft al voor verschillende invalshoeken gezorgd bij een aantal recensenten. Er zullen weer 6 of 12 recensie geplaatst gaan worden. We zullen laten weten als de scheurkalender verkrijgbaar is!

- Zoals in vorige nieuwsbrieven aangekondigd is Jonna per 1 juni gestopt als vrijwilligster. Mogelijk hebben we opvolging gevonden voor het onderhoud van de website, en voor het in een ander jasje gieten van de nieuwsbrief. Er blijven nog genoeg andere taken liggen, dus wie zin en tijd heeft om ons te komen helpen en er meer over zou willen weten, ik hoor het graag (info@vrouwenbibliotheek.nl). We zullen met enige regelmaat overleggen over de lopende zaken.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Witte huizen van Amy Bloom, *Gat in de tijd* van Jeanette Winterson, *Tribune van de armen* van Mariët Meester, *Ik zal de laatste zijn* van Nadia Murad, en *De ondraaglijke blankheid van het bestaan* van Marianne Thamm.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/08/10/zondagskind-door-judith-visser/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/08/13/kom-hier-dat-ik-u-kus-door-griet-op-de-beeck/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/08/21/scenes-uit-mijn-eigen-draaiboek-door-nouchka-van-brakel/>

De **leenbijdrage** voor 2018 is opnieuw vastgesteld op € 25,-, vanaf juli € 15,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van *Stichting Es Scent ovv naam en 'leenbijdrage 2018'*. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website. Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 27 augustus 2018